

Kuntoutusalan Asiantuntijat

– JÄSENTEN KANNALTA PARAS RATKAISU

SUOMEN TOIMINTATERAPEUTTILIITTO ry:n puheenjohtaja **Kristina Holmberg** on tyytyväinen: ”Olen uskonut Kuntoutusalan Asiantuntijoiden syntyyn ja missioon koko tämän ajan. Tämä on meidän jäsenillemme nykyisessä toimintaympäristössä paras mahdollinen ratkaisu.”

Kun Suomen Fysioterapeutit ry:n puheenjohtaja **Tiina Mäkiselä** kysyy, tuliko missään vaiheessa epätoivoinen olo – sellainen, ettei tästä yhteisestä projektista tulisi mitään – hän purskahtaa nauruun. ”Jatkuvasti”, hän vitsailee, mutta vakavoituu sitten. ”Ei kertaakaan. Ulkopuoliset ovat kyllä ihmetelleet, mutta meistä tämä on ollut koko ajan hyvä asia.”

Marraskuun viimeisenä viikonloppuna sekä Suomen Fysioterapeuttien että Suomen Toimintaterapeuttiliiton jäsenet äänestivät uuden kattoliiton, Kuntoutusalan Asiantuntijoiden perustamisen puolesta. Uusi kattoliitto sijoittuu Akavan alle, eikä syntyessään vie järjestöjen itsenäisyyttä. Molemmat liitot säilyvät itsenäisinä toimijoina, mutta Kuntoutusalan Asiantuntijat luovat niille yhteistyövälineen, jota hyödyntää kuntoutusalan edunvalvonnassa.

Prosessi ei ole ollut täysin kivuton. Jäsenistöltä on tullut paljon palautetta. ”Joukossa on ollut paljon hyvää palautetta. Selvästi, että näkee jäsenistön aktivoituneen ja innostuneen aivan uudella tavalla”, sanoo Mäkinen. Mutta on joukossa ollut epäilijöitäkin. ”Kriittisetkin jäsenet ovat kuitenkin olleet avoimia perusteluille ja keskusteluille. Olemme käyneet paljon hyviä vuoropuheluita”, jatkaa Holmberg.

Toimintaterapeuttien osalta on noussut esiin kysymys siitä, onko fysioterapeuttien kanssa tehtävä yhteistyö riittävän laajaa, jotta Kuntoutusalan Asiantuntijat voivat käyttää kuntoutusalan ääntä. ”Kuntoutusala meitä on fysioterapeuttien kanssa puhumassa jo moninkertainen joukko verrattuna siihen, jos seisoisimme yksin puhumassa näistä asioista. Jatkossa suunnitelmassa on myös se, että Kuntoutusalan Asiantuntijoiden saatevarjo houkuttelisi vahvalla toiminnalla



Kuva: Salla Suominen

alleen myös muita kuntouttajien edunvalvojia ja toimijoita, kuten kuntoutustieteilijöitä”, visioi Kristina Holmberg ja lisää: ”Organisaatorakenteen muutos vie sekä toimintaterapeutit että fysioterapeutit lähemmäs muitakin yhteistyökumppaneita, kuten Akavan TerVe-verkostoa.”

Fysioterapeuttien huolet ovat liittyneet paljolti siirtymiseen hoitoalan massasta osaksi pienempää kuntoutusalan toimijaa. Mäkinen pohdiskelee, että uudistuksessa ja entiseen jäämisessä ovat vastakkain olleet toisaalta joukkovoima ja toisaalta ammatillinen identiteetti ja mielekäs ammatillinen yhteisö. ”Niiden jäsenten, jotka ovat kuuluneet meidän lisäksi myös Tehyyn, näkökulmasta joukkovoima ja suuri massa on tuonut turvaa, joka kuitenkin on fysioterapeuttien kannalta ollut ehkä näennäistä. Mehän emme ole voineet vaikuttaa siihen, millaista vaikkapa taloudellista edunvalvontaa Tehy on fysioterapeuttien puolesta tehnyt”, hän sanoo.

Monet yrittäjäjäsenet molemmista liitoista ovat kyselleet, keskittykö edunvalvontatyö nyt palkansaajiin. Kuntoutusalan Asiantuntijoiden perustaminen ei kuitenkaan tule vähentämään yrittäjille nyt olleita palveluita – päinvastoin. Uuden kattoliiton rekrytointilistalla ensimmäisten joukossa on juuri asiamies, joka olisi perehtynyt kuntou-

tusalan yrittäjien edunvalvontahaasteisiin.

”Ylipäätään uuden kattoliiton palveluista tullaan kysymään jäsenistöltä. Emme lähde arvailemaan, millaisia palveluita ja toiveita heillä toimintaa kohtaan on, vaan kysymme suoraan ja annamme siten jäsenille tilaa toimintamme ohjaamisessa”, sanoo Tiina Mäkinen.

”Nyt tiedämme huolet, joita kentällä on – tiedämme, mihin ansoihin jäsenistö ei halua meidän astuvan. Se on valtavan arvokasta”, kiittävät molemmat puheenjohtajat.

Kuntoutusalan Asiantuntijat ry on nyt päätetty perustaa, mutta työlistä ei ole tyhjää. ”Nyt aikaa on mennyt aivan valtavasti käytännönjärjestelyiden sopimiseen ja järjestöstruktuurin pohtimiseen. Odotan suunnattomasti sitä, että pääsemme kiinni sen jäsenistomme kannalta kaikkein keskeisimmän – eli edunvalvontatyön – suunnitteluun ja tekemiseen. Lisäksi organisaatiomuutos on avain jäsenpalveluidemme kehittämiseen”, toteaa Kristina Holmberg.

Suomen Fysioterapeuttien ja Suomen Toimintaterapeuttiliiton yhteistyöprojekti on herättänyt mediankin huomion, kun käytännössä muutos tarkoittaa Suomen Fysioterapeuttien irtautumista Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöistä. Uuden keskusliiton syntyminen on kiristänyt erityisesti STTK:n ja Akavan välejä, ja se on lisännyt mielen-

TIMELINE UUDISTUKSESTA



kiintoa Kuntoutusalan Asiantuntijoiden perustamista kohtaan. Lisäksi ay-kentän muut toimijat ovat olleet kiinnostuneita ja hieman epäuskoihiakin muutoksen aikataulua ja missiota kohtaan.

”Minulta kysyttiin kerran, mitä kuvitelimme tällä muutoksella saavamme. Vas-

tasin, että emme kuvittele saavamme mitään. Meidän fokuksemme on aktiivisessa, omassa toiminnassa – kuntoutusalan äänen saamisessa kuuluvaksi. Edunvalvonta on meille tärkeintä, emmekä aio antautua järjestöpolitiikan vietäväksi”, sanoo Kristina Holmberg lujasti.

”Olemme uuden edessä. Käännämme historiankirjan sivua uudelle aukeamalle. Se, millainen tekijä Kuntoutusalan Asiantuntijoista tulee, riippuu nyt kaikista meistä. Se tekee tästä uudistuksesta mielenkiintoisen ja antoisan”, hymyilee Tiina Mäkinen. •

Akavan puheenjohtaja: Kuntoutusalan Asiantuntijat toimii järjestökentän jäänmurtajana

”KUNTOUTUSALAN Asiantuntijat on loistava juttu”, tiivistää Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder** näkemyksensä toimintaterapeuttien ja fysioterapeuttien uudesta kattojärjestöstä. Fjäderin mukaan on järkevää yhdistää kahden melko pienen ryhmän voimat. Uudella järjestöllä on myös selkeä profiili ja mahdollisuus brändätä itsensä. ”Molemmat toimivat kuntouttavassa ja ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Sillä on

suuri merkitys suomalaisen yhteiskunnan ja sen resurssien käytön kannalta. Kuntoutusalan Asiantuntijat voi olla aluksi tuntematon, mutta nimi viittaa selvästi järjestön tehtävään ja se on hyvä asia.”

Uudet toimijat ja loikat keskusjärjestöstä toiseen aiheuttavat aina tärinää kentällä – niin Akavan sisällä kuin myös STTK:ssa. Fjäder muistuttaa, että Akava ei ole harjoittanut mitään aggressiivista jäsenhankintaa,

>>



Kuva: Ida Pihnenoff

vaan toimintaterapeuttien ja fysioterapeuttien sijoittuminen lähti molempien ryhmien omasta aloitteesta. ”Toki uuden keskusjärjestöhanke myötä olemme olleet yhdessä, että tervetuloa selvittämään Akava-yhteistyötä.”

Kuntoutusalan Asiantuntijat syntyy keskellä työmarkkinakentän suurta murrosta. Akava haluaa olla tässä muutoksessa keskeinen toimija, se tähtää myös terveystieteiden keskusjärjestöksi.

”Meillä on tavoitteena luoda Akavaan ja neuvottelujärjestö JUKO:n sisälle vahva terveydenhoitoalan ryhmä. Lääkärit pitävät oman profiilinsa. Muut terveydenhuoltoalan ammattilaiset, joilla on ammattikorkeakoulustaustainen tutkinto, muodostavat toisen blokin. Se on vahva toimija työmarkkinoilla, mutta myös yhteiskunnassa.”

Haastattelussa ei voida ohittaa Akavaa ja Uutta keskusjärjestöä ja sitä hoitaako ta-

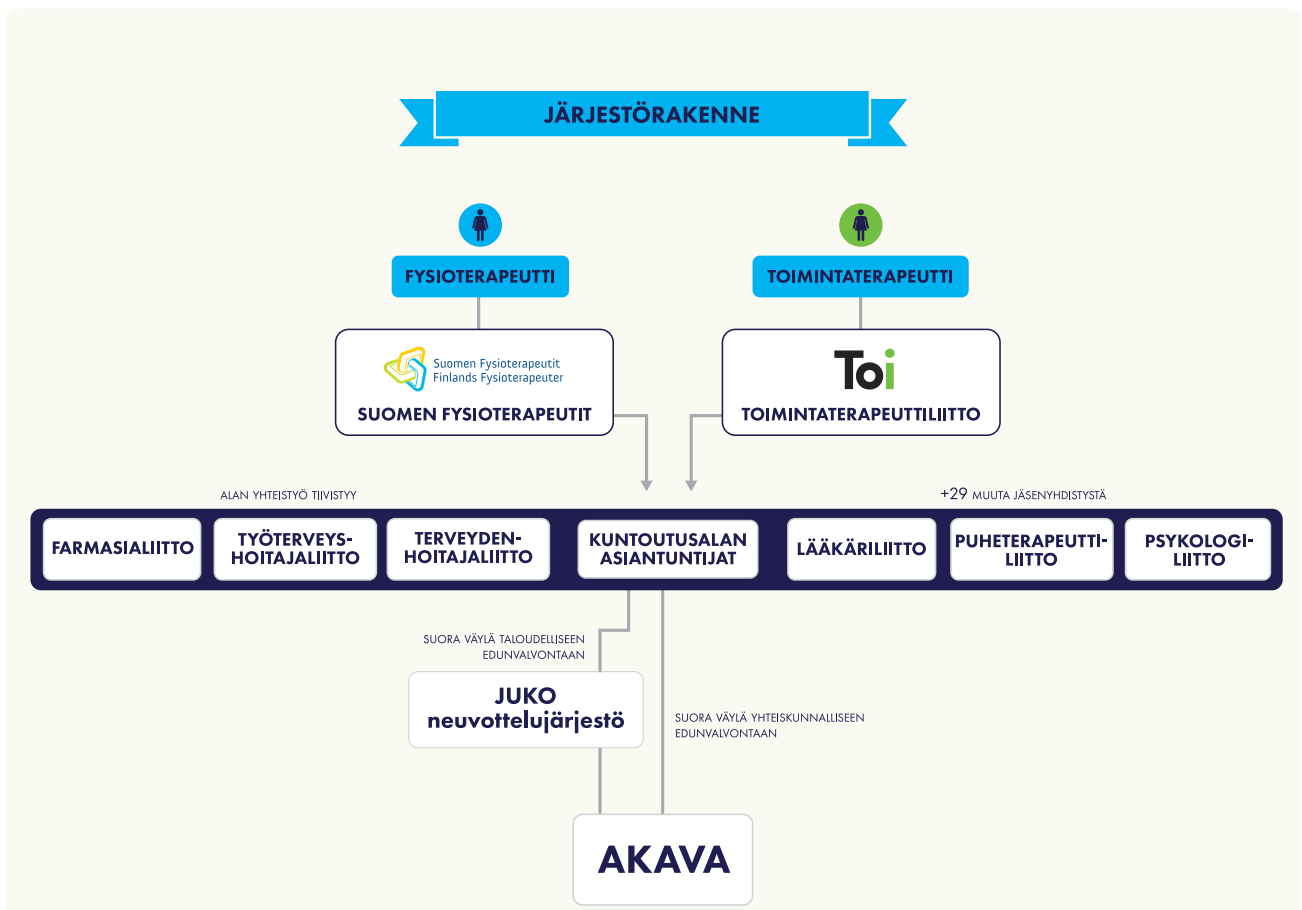
loudellista edunvalvontaa Tehy vai JUKO. Liittojen, ryhmien ja jäsenten täytyy valita ovatko he SAK-vetoisessa miesvaltaisten alojen Uudessa keskusjärjestössä vai korkeastikoulutettujen Akavassa. Fjäder uskoo vahvasti, että enemmistö tehyläisistä valitsee joko ensi keväänä tai kahden vuoden sisällä Akavan. Sama ajatusmalli koskee myös kuntoutuksen asiantuntijoita eli miksi he valitsivat Akavan.

”He kokevat, että koulutusidentiteetti, ammattikuntaidentiteetti ja asiantuntijuus on niin vahva, että he valitsevat Akavan. Silloin Akavaan muodostuu terveydenhoitoalan ammattilaisten enemmistö, jonkinlainen kiinteä yhteistyöverkosto. Siinä ovat mukana myös sairaanhoitajaliitto, röntgenhoitajaliitto ja kättilöt eli kaikki ne ammattilaiset vaihtavat keskusjärjestöä. Tämä ryhmä muodostaa tiiviimmän ryhmän JUKO:oon ja he saavat silloin suoraan vastuun tästä neuvottelutoiminnasta.”

Sosiaali- ja terveystieteiden uudistukseen Fjäderillä on selkeä kanta: siihen prosessiin aiotaan sotkeutua ja kunnolla. Akavalaiset liitot ovat vahva toimija uudistuksessa, koska enemmistö henkilöstöstä on Akavan jäseniä. Puheenjohtaja kiirehtii miettimään malleja, joilla ammatinharjoittajat ja yksinyrittäjät pääsevät mukaan tarjoamaan palvelujaan suurten yksityisten yritysten rinnalla. Akava kasaa myös liittoja miettimään, miten poliittisten rakennepäätösten jälkeen sote alkaa näkyä työn arjessa.

Kuntoutusalan Asiantuntijoiden täytyy ratkaista, miten se palvelee yrittäjäjäseniään. Yksi vaihtoehto on tarjota lakiapua ja neuvontaa oman kattojärjestön kautta. Puheenjohtaja Fjäder kuitenkin toivoo, että eri liitot istuisivat miettimään, voitaisiinko yhdessä luoda laajempia palvelumalleja yrittäjien, ammatinharjoittajien ja freelancereiden avuksi. •

UUSI ORGANISAATIO 2016



UUSI TOIMIJA TYÖMARKKINAKENTÄLLE – KUNTOUTUSALAN ASIAANTUNTIJAT ALOITTA A ENSI VUONNA

Suomeen syntyy uusi kattoliitto ja työmarkkinatoimija Kuntoutusalan Asiantuntijat. Suomen Fysioterapeutit ja Suomen Toimintaterapeuttiliitto päättivät asiasta yhdistyksen perustamiskokouksessa 29.11.2015. Kuntoutusalan Asiantuntijat aloittaa toimintansa ensi vuoden alusta.

Molempien järjestöjen jäsenistö antoi tukensa hankkeelle kokouksissaan viikonloppuna.

Holmbergin mukaan yhteistyö on ollut koko muutosprosessin aikana erittäin toimivaa.

”Olemme pystyneet toimimaan nopeasti. Haluamme näyttää muille esimerkkiä, että muuttuvassa työmarkkinakentässä täytyy olla ketterä, jos jäsenistön edunvalvonnan tarpeet edellyttävät erilaista ja uudenlaista tapaa toimia”, toteaa Holmberg.

Suomen Fysioterapeuttien puheenjohtaja Tiina Mäkinen on tyytyväinen ratkaisuun. Yhteistyö toimintaterapeuttien kanssa on Mäkisen mukaan osoittanut järjestöjen pystyvän toimimaan yhteisten tavoitteiden edistämiseksi.

”Kuntoutusalan Asiantuntijoissa voimme aloittaa todellisen työn edunvalvonnan tehostamiseksi. Uusi kattoliitto jatkaa hyväksi todettua linjaa, jota tukee kevyt ja muutoksiin nopeasti reagoiva organisaatio. Uskomme että näin kattojärjestö pystyy reagoimaan nopeasti toimintaympäristön muutoksiin”, sanoo Mäkinen.

Kuntoutusalan Asiantuntijat hakee korkeakoulutettujen keskusjärjestön Akavan jäsenyyttä. Taloudellinen edunvalvonta hoituu JUKO:n eli Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestön kautta.

”Kuntoutusalan Asiantuntijoiden perustaminen ja Suomen Fysioterapeuttien liittyminen uuteen kattojärjestöön tarkoittaa Tehyn yhteistyöjäsenroolista irtaantumista. Näen, että tämä on fysioterapeuttien edunvalvonnan kannalta merkittävä uudistus koko ammattikunnalle. Näin saamme paremmat mahdollisuudet vaikuttaa kuntoutusalan edunvalvontaan”, Tiina Mäkinen Suomen Fysioterapeuteista tiivistää.

Uusi kattoliitto mahdollistaa fysioterapeuttien yhteistyön muiden akavalaisten korkeasti koulutettujen terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa.

Perustamiskokouksessa Kuntoutusalan Asiantuntijoiden puheenjohtajaksi valittiin Suomen Fysioterapeuttien puheenjohtaja Tiina Mäkinen ja varapuheenjohtajaksi Suomen Toimintaterapeuttiliiton puheenjohtaja Kristina Holmberg. Puheenjohtaja vastaa yhdistyksen sisäisestä toiminnasta ja Akava-yhteistyöstä, varapuheenjohtaja taloudellisesta edunvalvonnasta ja JUKO-yhteistyöstä.

Lisätietoja:

Kuntoutusalan Asiantuntijat ry

Puheenjohtaja Tiina Mäkinen, 040-507 7382

Varapuheenjohtaja Kristina Holmberg, 040-759 55 88

JUKO:n voimavarat Kuntoutusalan Asiantuntijoiden käyttöön

JULKISALAN koulutettujen neuvottelujärjestön JUKO:n puheenjohtaja **Olli Luukkainen** pitää selvänä, että terveysalan edunvalvonta, myös akavalainen, tarvitsee uudistamista. Luukkainen on tyytyväinen, että toimintaterapeutit ja fysioterapeutit muodostavat Kuntoutusalan Asiantuntijat ry:n. ”Uskon, että tätä kautta toimintaterapeuttien ääni yhdessä fysioterapeuttien kanssa kuuluu kirkaammin”.

JUKO hoitaa julkisen sektorin ja näihin verrattavissa olevien alojen akavalaisten

virka- ja työehtosopimukset. Kuntoutusalan Asiantuntijat kuuluu JUKO:n taloudellisen edunvalvonnan piiriin. JUKO on työmarkkinakentän jättiläinen, sillä sen sopimusten piirissä on 588 000 suomalaista palkansaajaa.

Luukkaisen mukaan Akava ja JUKO haluavat vahvistaa rooliaan terveysalalla, jossa kuntoutus on keskeinen osa hyvinvointia ja työssäjaksamista. ”On viisasta, että kuntoutusalan yhteistyö tiivistyy ja päällekkäisyyttä saadaan pois ja näin energiaa

>>



Kuva: Leena Louhivaara

Työyhteisöjen arki kannattaa sinetöidä myös järjestöyhteistyöllä.

>>

saadaan suunnattua enemmän edunvalvontaan. Tähän JUKO tarjoaa hyvän foorumin”, Luukkainen sanoo.

Luukkainen muistuttaa, että esimerkiksi fysioterapeuttien taloudellista edunvalvontaa hoitava Tehy on ollut pois kunta-alan pääneuvottelupöydästä työtaistelunsa jälkeen vuodesta 2007 ja se palasi sinne vasta 2014, kun SuPer, Tehy ja SPAL (Suomen palomiesliitto) perustivat Koulutetun hoitohenkilökunnan KoHon:n helmikuussa 2014.

”Tehy on ollut sivuraiteella. Nyt tämä alkaa kirkastua fysioterapeuteille ja monille muille. JUKO on ollut keskeinen toimija yhtenä isona osapuolena pääneuvot-

telupöydässä sopimassa terveydenhuollon asioista.”

Luukkaisen mukaan on päivän selvää, että Kuntoutusalan Asiantuntijoiden paikka on Akavassa ja JUKO:n neuvotteluvoiman piirissä. STTK:lainen Tehy kuuluu porukkaan, joka valmistelelee Uutta keskusjärjestöä. ”Uudessa keskusjärjestössä pyritään vahvistamaan SAK:laisten, miesvaltaisten ja ammattikoulupohjaisten ventialojen edunvalvontaa. Julkisen puolen ja terveysalan tavoitteet eivät näy uudessa järjestössä. Siihen maailmaanko haluttaisiin mennä?”, Luukkainen sanoo.

Terveysalan asiantuntijat saman katon alle

Asiamies Minna Holm vastaa terveysalan edunvalvonnasta JUKO:ssa. Holmilla on pitkä työkokemus myös työterveyshoitajien järjestöpäällikön hommista. Holmin mukaan pienikin liitto saa hyvin alansa erityiskysymykset esille JUKO:ssa.

”Työajat ja palkkaus ovat se yleisin syy ottaa yhteyttä luottamusmieheen. Julkaisilla on aivan erilaisia tarpeita kuin jakso-

työssä olevilla. Meidän luottamusmiehet hoitaa esimerkiksi sitä, miten myös viikko-työaikaan saadaan joustoja. Täällä painopiste halutaan pitää asiantuntijuudessa sekä palkkauksen ja arvostuksen kohottamisessa”, Holm kertoo.

Holm uskoo, että terveysalan jäsenmäärän kasvu Akavassa ja JUKO:ssa lisää tämän ryhmän painoarvoa. ”Akavassa ja JUKO:ssa on ollut jo pitkään Terve-verkosto, jossa nimenomaan eri terveysalan liitot tekevät yhteistyötä. Kun se yhteistyö vahvistuu, sen myötä myös alan painoarvo nousee täällä.”

Holmin mukaan on luontevaa, että Kuntoutusalan Asiantuntijat eli fysioterapeutit ja toimintaterapeutit kotiutuvat Akavaan muiden korkeastikoulutettujen ryhmään. ”Porukka saa paremmin äänensä kuuluviin ympäristössä, jossa muutkin tekevät asiantuntijatyötä”. Työyhteisöjen arki kannattaa sinetöidä myös järjestöyhteistyöllä. ”Monilla työpaikoilla tehdään jo moniammatillista yhteistyötä. Eikö ole luontevaa, että nämä ryhmät ovat samassa keskus- ja neuvottelujärjestössä.” •

Moniammatillisuus kunniaan



Yrittäjäjäsen Eija Vehviläinen:
”Uusi kattoliitto on mielestäni suora vastaus nykypäivän haasteeseen toimia tehokkaasti, monialaisesti, kehittämällä ja tehden yhteistyötä meidän kaikkien toimijoiden eduksi.”

TÄRKEÄNÄ PIDÄN sitä, että uudella organisaatiolla on sellainen organisaatorakenne, että se pystyy reagoimaan ja vastaamaan tehokkaasti ja monialanasiantuntevasti esille nouseviin kysymyksiin. Lisäksi oleellinen asia on se, että taustalla on nyt painoarvoltaan suurempi jäsenmäärä, joka vaikuttaa tietysti neuvotteluihin pääsyyn sekä näkö-

kulmien esille tuomisen mahdollisuuksiin positiivisesti. Odotan mielenkiinnolla myös muiden kuntoutusalan järjestöjen reagoimista, sillä uudella kattoliitolla on selkeä tulevaisuuden visio ja yhteistyömahdollisuudet ovat huomattavat. Viittaan terveydenhuoltolakiin vuodelta 2010, joka edellyttää kuntoutuksessa monialaista ja hallintokunti-

en yli menevää yhteistyötä, mukaan lukien myös yksityisen sektorin. Tämä on merkittävä avaus myös yrittäjäjäsenille.

Jäsenyys Suomen Toimintaterapeuttiliitossa tällaisena mikrotason yrittäjänä on oikeastaan itsestään selvyyttä. Taustalla on organisaatio, joka toimii oman alan edun mukaisesti. Painopistettä on nyt viimeisten vuosien aikana siirretty myös yrittäjäpuolelle, mikä näkyy mm. koulutuksissa. Ajankohtaista muuttuvassa toimintakentässä on mm. yrittäjän jaksaminen. Toivon, että Toimintaterapeuttiliitto tukee yrittäjiä ajantasaisella ja luotettavalla tiedolla ja koulutuksella. Suositusten ja hyvien käytäntöjen jakaminen on oman ammattiyhdistyksen keskeinen tehtävä. Yhteiskunnallinen edunvalvonta, kuten toimintaterapian mahdollisuuksien avaaminen ja tunnetuksi tekeminen, on myös yrittäjille kohdistuvaa edunvalvontaa. •